

23 Nisan yurdunu seven, özgür çocuğun günü

23.04.2017 10:13 BİRGÜN PAZAR

23 Nisan, bağımsız olmak için büyük mücadele vermiş bir toplumun sesini açıkça duyurduğu gündür. O yüzden Mustafa Kemal Atatürk'ün bugünü çocuklara bayram ilan etmesine şaşmamak gerekir

BİLGE SELÇUK / @byagmurlu

19 Mayıs, Mustafa Kemal'in önderliğinde Kurtuluş Savaşı'nın başladığı gün. Savaş, yurda giren İtilaf Devletlerine karşıdır. İtilaf Devletleri, Dünya Savaşını kazanarak diğer ülke topraklarını işgal edecek kadar güçlüdür. Bu büyük güçle çarpışansa, yalnız ve bu sebepten çok zayıf olması muhtemel bir halktır. Hâkim güçlerle kıyaslandığında bu halkın kaynakları o kadar kısıtlı görünmektedir ki verdiği mücadelede üstün gelmesi ancak cesur, akıllı ve çevik olmasına bağlıdır. Bu yüzden Mustafa Kemal Atatürk'ün 19 Mayıs'ı gençliğe armağan etmesine şaşmamak gerekir.

Ve 23 Nisan, bugünün tarihi... Amansız koşullarda verilen bağımsızlık savaşının önemli simgesi Millet Meclisi'nin kurulduğu, halkın varlığını açıkça ilan ettiği gün.

23 Nisan'ın kutlanması bugün üç önemli şeyin hatırlanmasını hedefler: Egemen gücün millet olduğu, saltanatın bittiği ve muhtaç durumda olan çocuklara, yetim, öksüz, yoksul ve ihtiyacı her çocuğa yardım edilmesi gerektiği.

Bu üç konu, bir arada, insan ve toplumun ideal halini, yani nasıl olması gerektiğini anlatır. İdeal durum temel ihtiyaçların karşılandığı durumdur ve insanın (toplum da insan gibi yaşayan bir organizmadır) iki en temel psikolojik ihtiyacı vardır; biri ait olma, diğeri ise özgür olma.

Sosyal bir varlık olan insan birbiriyle bağlantılı, bir arada olmaya ihtiyacı duyar. Kişi sevildiğini, beğenildiğini, gerektiğinde ona destek olacak, yardım edecek, şefkat ve yol gösterecek birileri olduğunu bilmek ister. Ama bu yakınlıkla beraber özerk bir birey olması da önemlidir. Sevdiklerine bağımlı değil ama bağlı, onlardan uzak değil ama özgür olmalıdır.

Bunu ilk ebeveyn-çocuk ilişkisinde görürüz. Sağlıklı bağlanma ilişkisi olan çocuk yeni bir ortama girdiğinde önce annesine yakın durur, annesinin hâlimden ortamın güvenli olduğuna dair ipucu alınca gezinmeye, çevresini keşfetmeye başlar. Bunu yaparken bazen döner annesinin hala bıraktığı yerde durup durmadığını kontrol eder; ara ara annesinin yanına gider, sonra yine bu yeni ortamda keşfe çıkar. Böylelikle, güven hissi içinde gelişimi için ihtiyaç duyduğu deneyimleri edinir, yeni şeyler öğrenir, bilgisi, bakış açısı gelişir.

Zaman içerisinde çocuk büyüyüp yetişkin olduğunda, aynı ilişkiyi kendisi için anlamlı olan diğer insanlarla oluşturur. Kendi ayakları üstünde durabilen bireyler, bazen birlikte, bazen kendi başlarına oldukları, bağımlı değil ama bağlı hissettikleri, birbirlerini gözettilikleri ve destekledikleri yakın ilişkiler kurarlar. Ebeveyn-çocuk ilişkisinden farklı olarak yetişkin ilişkisinde artık tüm taraflar eşit, ihtiyaç ve sorumlulukları benzerdir. Bu ilişki içinde insan (ve toplum) keşfetmeye ve gelişmeye devam eder.

Her iki temel ihtiyacın da karşılandığı bu ilişkinin temeli çocuklukta atılır. Çocuk hayata yeni gelmiş, öylesine meraklıdır. Dünyayla beraber kendisini de tanıyacak, neler yapabileceğini, neler yapmak istediğini görecektir. Deneyecek çok şey vardır, zaman ise sınırlı. Ama çocuğun her aklına eseni dilediği gibi yapmaya kalkması kendisi için tehlikeli olabileceği gibi, başkalarına da zarar verebilir. Dolayısıyla sınırlara işaret etmek ebeveynin sadece görevi değil, önemli de bir sorumluluğudur.

Çocuğa sınırları öğretirken güç kullanmayı seçebilir ebeveyn. Elbette güçlüdür ve bunun farkındadır. Bilinmezler ve tehlikelerle dolu bu dünyada onu koruyup kollayacak ana-babası olmadan çocuğun hayatta kalması nasıl mümkün olabilir? Ebeveyn gücünü kendisini seven ve kaybetmekten korkan çocuğun bu zayıflık ve çaresizliğinden alır. İsterse tehdit ederek, isterse uzaklaşıp sevgisini esirgeyerek veya çocuğu değersizleştirerek, yani pek çok farklı şekilde çocuğun sinmesini ve kuralları bellemesini sağlayabilir. Bunu yaparsa çocuk sorgusuz, sualsiz itaat edecek, sorun çıkarmayacaktır. Hatta evde böyle baskıcı bir sistem oturtursa, tek tek her çocuğuyla uğraşma zahmetine de girmeyecektir, aynı otoriter okul müdürlerinin yaptığı gibi. Ancak bu ortamda büyüyen çocuk mutlu ve ruhsal açıdan sağlıklı olmaz. Ya kendi ayakları üstünde durup sorumluluk alamayan, bağımlı, depresif, kaygılı bir çocuk olur veya her şeye ve herkese öfke duyan, uzak, yıkıcı ve saldırgan. Çocuk tüm gücünü ya iç ya dış yıkıma harcar, ya kendine zarar verir ya çevresine.

İdeal olarak ebeveynin istediği, sevgi ve kabul görmenin verdiği güven hissiyle hareket eden, gelişen, mutlu ve sağlıklı bir çocuk yetiştirmektir. Bunun için çocuğuna sınırları öğretirken güç kullanmak yerine, şefkat, hoşgörü ve sabırla açıklama yapar. Kendi geçtiği yolları anlatır, çocuğuna yön gösterir. Hayata hazırlamak için ona rehberlik eder. Ve bunları yaparken çocuğun yaşam sevincini besler. Bu ortamda büyüyen çocuk (ve toplum) gücünü yıkmak için değil, yapmak için kullanır.

23 Nisan, bağımsız olmak için büyük mücadele vermiş bir toplumun sesini açıkça duyurduğu gündür. O yüzden Mustafa Kemal Atatürk'ün bugünü çocuklara bayram ilan etmesine şaşmamak gerekir. Bize düşen bu çocuğun

mutlu ve sağlıklı olması için temel ihtiyaçlarını karşılamak, sevgi, saygı, dayanışma içinde özgür bir toplum olarak büyüüp gelişmesini sağlamak.